

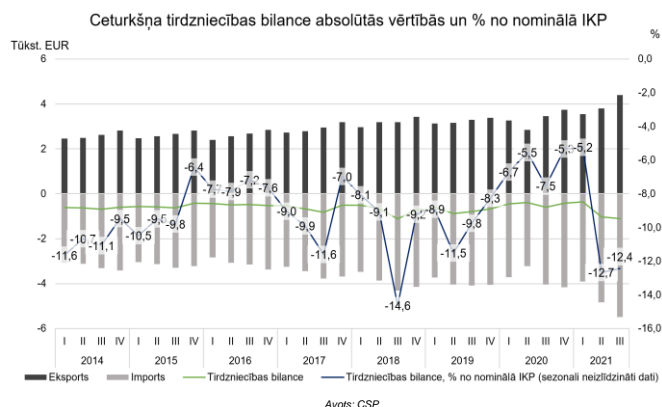
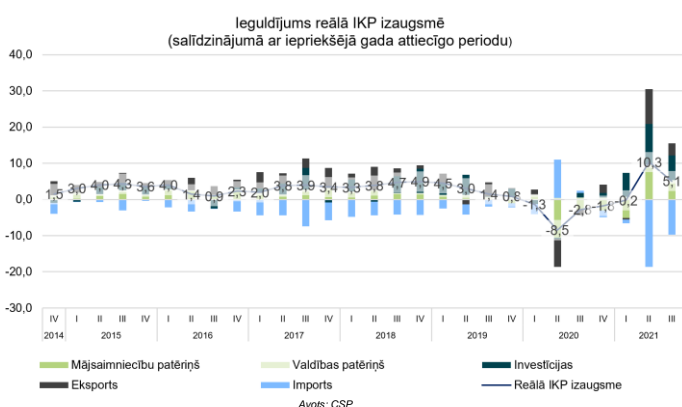
Fiskālās disciplīnas
padome

2021. gada III ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

Saskaņā ar CSP publicētiem datiem, reālais IKP 2021. gada III ceturksnī bija 7,042 mljrd. eiro. Salīdzinot ar 2020. gada III ceturksni, IKP pieauga par 5,1% (sezonāli koriģēti dati), bet salīdzinot ar š.g. iepriekšējo ceturksni pieaugums bija 0,6%. IKP III ceturkšņa struktūrā lielākā pozitīvā ietekme ir bijusi investīcijām (6,8%) un mājsaimniecību patēriņam (4,4%). Kopumā, III ceturksnī ekonomika ir sākusi atgriezties pie pirms krīzes rādītājiem, tomēr attīstība vēl ir nenoturīga un ekonomika ievainojama. Vienlaikus šajā ceturksnī, sāka iezīmēties atsevišķas makroekonomikas nesabalansētības pazīmes: turpināja pieaugt patēriņa cenas, kā arī pasliktinājās ārējās tirdzniecības bilance (-12,4%/IKP), darba tirgus nesabalansētību ietekmē darba samaksa turpina pieaugt straujāk par produktivitāti. Inflācijas pieaugumā lielākā ietekme bija enerģijas un degvielas cenu straujajam kāpumam, kas tuvojoties aukstuma sezonai var negatīvi ietekmēt mājsaimniecību patēriņu.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izfildzināti)	2019 faktiskie dati				2019	2020 faktiskie dati				2020	2021 faktiskie dati				Prognoze (14.06.)				2021 g. Izpilde /prognoze
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	2021	2022	2023	2024	
Reālā IKP izaugsme	3,6%	2,5%	1,5%	0,6%	2,5%	-1,3%	-8,5%	-2,8%	-1,8%	-3,6%	-0,2%	10,3%	5,1%	-	3,7%	5,0%	3,5%	3,4%	Augstāk par prognozēto
Nominālā IKP izaugsme	7,5%	5,0%	3,6%	1,8%	5,1%	0,6%	-9,3%	-4,1%	-1,7%	-3,7%	1,6%	16,1%	12,7%	-	6,9%	8,5%	6,2%	5,3%	Augstāk par prognozēto
Inflācija (patēriņa cenas)	2,9%	3,3%	2,9%	2,2%	2,8%	1,9%	-0,4%	0,0%	-0,6%	0,2%	-0,1%	2,3%	3,8%	-	2,0%	2,4%	2,2%	2,0%	Augstāk par prognozēto
IKP deflators	3,4%	2,6%	1,9%	1,2%	2,6%	1,5%	-0,8%	-0,8%	-0,2%	-0,1%	1,6%	5,3%	7,5%	-	3,1%	3,3%	2,6%	1,9%	Augstāk par prognozēto

Avots: CSP, FDP, FM

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2021. gada III ceturksnī

Saskaņā ar CSP sezonāli izfildzinātajiem datiem, bezdarba līmenis III ceturksnī stabilizējās un bija vidēji 7,4%. NVA reģistrētā bezdarba līmenis ir vēl zemāks (6,5%), tomēr situācijas Latvijas reģionos ir atšķirīgas- Rīgas reģionā bezdarbs bija 4,7%, Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē ap 6%, kamēr Latgalē 14,8%. Trešajā ceturksnī ievērojami pieaudzis sieviešu bezdarbnieču skaits ar augstāko izglītību, no 33,2% II cet. līdz 47,2% III cet., vienlaikus strauji samazinājies sieviešu bezdarbnieču skaits, kam nav skolas izglītības. Šāda situācija, iespējams, saistīta ar sezonāliem faktoriem, tomēr arī sabiedrības nogurums Covid-19 krīzē varēja ietekmēt darbinieces strauji mainīt nodarbošanos.

Eksporta apjoms III ceturksnī pieauga par 27,2%, salīdzinot ar 2020. gada III ceturksni, liecina CSP dati. Par 23,9% pieauga eksporta apjoms uz ES valstīm, par 3% uz Citām valstīm un par 0,2% uz NVS valstīm. Galvenie tirdzniecības partneri eksportā bija Lietuva (17% no eksporta kopapjoma), Igaunija (10,4%), Vācija (7,6%) un Krievija (7%). Galvenās eksporta preces bija koks un tā izstrādājumi, parastie metāli un to izstrādājumi, augu valsts produkti, minerāl produkti, ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkti. Pakalpojumu eksports pieaudzis par 15% un galveno piensūmumu pieaugumā deva transporta pakalpojumi (+7%) un Citi saimnieciskās darbības pakalpojumi (+6%).

Sauszemes transporta pakalpojumi III ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, pieauga par 16%. Lai gan turpinās samazinājums dzelzceļa pārvadājumu apjomā, pārvadājumi ar Latvijā reģistrētu autotransportu III ceturksnī pieauga par 20%.

Mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 9% un pieaugumā lielākais piensūmums bija auto degvielas mazumtirdzniecībai (+5%) un nepārtikas preču mazumtirdzniecībai (+4%).

Rūpniecības produkcijas apjoms III ceturksnī, salīdzinot ar 2020. gada III ceturksni pieauga par 8%, lielākais piensūmums pieaugumā attiecināms uz apstrādes rūpniecību (+9%) un ieguves rūpniecību (+7%). Apstrādes rūpniecības produkcijas apjoms pieauga par 28,4%, lielākoties pateicoties saražotajam koksnē, koka un korķa izstrādājumu apjomam (+17,2%).

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2021. gada III ceturksnī

Inflācija III ceturksnī sasniedza 3,8%. Kopumā inflācijas kāpumu nosaka straujais cenu kāpums degvielai un enerģijai, kā arī bāzes efekts, izejot no deflācijas, kas ilga no 2020. gada II ceturkšņa līdz 2021.gada I ceturksnim. Cenas elektroenerģijai, gāzei un citam kurināmajam III ceturksnī pieauga par 10,4%, kas neizbēgami kāpinās mājsaimniecību izdevumus, sākoties apkures sezonai, un ietekmēs arī rūpniecības un pakalpojumu sniegšanas izmaksas. III ceturksnī patēriņa cenu struktūrā straujākais pieaugums vērojams grupā "mājoklis, ūdens, elektrība, gāze un cits kurināmais" - no 4% jūlijā līdz 10% septembrī.

Vidējā darba samaksa III ceturksnī sasniedza 1280 eiro (bruto). Salīdzinot pret iepriekšējā gada III ceturksni tā pieauga par 10,4%, līdzīgs pieaugums fiksēts arī II ceturksnī. Sabiedriskā sektorā pieaugums bija 10,9%, bet privātā 10,4%. Sabiedriskā sektorā darba samaksa par 7 eiro pārsniedza vidējo darba samaksu privātā sektorā. Uz darba samaksas pieauguma fona aizvien pieaug darbinieku trūkums – uz darbinieku pieejamības trūkumu norādīta ap 25% darba devēju rūpniecības un būvniecības nozarēs un ap 15% pakalpojumu un tirdzniecības nozarēs.

Krītās kravu apjoms Latvijas ostām un dzelzceļam. Saskaņā ar CSP datiem, III ceturksnī salīdzinot ar 2020. gada III ceturksni kravu apgrozījums Latvijas ostās kritās par 8% - lielākā lejuplīdē Rīgas (-6%) un Ventspils (-3%) ostās. Dzelzceļa pārvadājumu apjoms III ceturksnī samazinājās par 4%.